Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 213 FRIDAY, NOVEMBER 7, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 7-го ЛИСТОПАДА 1997р. Ч. 213 РІК CIV.

ДЕПУТАТИ УКРАЇНИ ВІДКИНУЛИ ВЕТО Й ЗАЛИШИЛИ СВЯТО

Київ(Р.Р.). — Верховна Рада України цього тижня розпочала працю в понеділок, 3-го листопада, у зв'язку з тим, що 7-го листопада є непрацюючим днем і тиждень буде коротким.

У вівторок парламентаристи переголосували вето Президента України Леоніда Кучми на закон про зупинення спаду виробництва сільськогосподарської продукції у 1997–98 роках. Верховна Рада також не підтримала пропозицію Президента проголосити 7-го листопада не святом революції, а Днем Пам'яті і Примирення.

Не підтримали депутати і пропозиції Президента щодо закону про місцеві державні адміністрації. Л. Кучма наполягав на скасуванні обмеження числа заступників голів адміністрацій та на обов'язковому погодженні кандидатур перших заступників голів з керівником держави. В цьому думки депутатів поділилися: частина з них підтримала Президента, інша частина — ні. Та депутат Олександер Лавринович наголосив, що Верховна Рада двічі відкинула вето Президента, і якщо він не підписав документ, то це є порушенням Конституції. Якщо ж парламентаристи погодяться на перегляд закону, то й самі порушать Конституцію. Отож депутати відмовилися вносити будь-які зміни.

Парламент також намагався відкинути вето Президента на закон про Фонд Державного Майна України. Президент не погоджується з тим, що ФДМ підпорядковано Верховній Раді, а не Кабінетові Міністрів. Виконуючий обов'язки голови ФДМ Володимир Лановий спробував аргументувати це, відкликаючись на Конституцію, але його виступ не вплинув на більшість депутатів. Проте і вето відкинути не вдалося, бо за це проголосувало лише 215 парламентаристів із присутніх 311. Після двогодинного обговорення категорично відмовилися депутати підтримати закон про місцеві податки.

Та війна законів на цьому не скінчилася, бо Президент Кучма знову відправив у Верховну Раду закон про підвищення мінімальних заробітків і пенсій у 1998 році на повторний розгляд. У своїх зауваженнях голова держави пише, що для виконання цього закону необхідно мати 8.1 блн. грн., а в проєкті бюджету на 1998 рік таких грошей знайти неможливо. Тому Л. Кучма пропонує поступове підвищення заробітків, спочатку до 45 грн. з наступним наближенням її до межі мінімальної забезпечености. Водночас Президент пропонує не застосовувати межу мінімальної забезпечености як розрахункову величину для визначення розмірів допомоги.

На попередніх пленарних засіданнях група депутатів України висловила готовість порушити питання про зупинення приватизації до остаточного вирішення питання про призначення голови Фонду Державного Майна. Виконуючим обов'язки голови ФДМ вже понад півроку працює В. Лановий, кандидатуру якого Верховна Рада відмовлялася затвердити. Депутатам не подобаються його приватизаційні погляди, зокрема на сертифікатну і грошову приватизацію. Депутати критикують ФДМ за намагання корпоратизувати власність при приватизації стратегічних об'єктів. Водночас В. Лановий обіцяє у 1998 році дати в бюджет 581 млн. грн. прибутків від приватизації. Цю свою програму В. Лановий має намір представити Кабінетові Міністрів 11-го листопада, а пізніше й Верховній Раді.

Грузинський президент відзначив ролю України

Тбілісі, Грузія. — Президент Грузії Едуард Шеварднадзе сказав 3-го листопада в радіоінтерв'ю, що могутня і стабільна Україна стане повноцінним гарантом безпеки кавказького реґіону, повідомила УНІАР. Разом з тим він підкреслив, що стратегічний союз між Грузією та Україною не спрямований проти законних інтересів будь-якої країни.

Е. Шеварднадзе також привітав готовість України надіслати свій військовий контингент до Абхазії для участи в миротворчій місії. Він назвав украй важливою заяву Президента України Леоніда Кучми щодо двосторонніх відносин, яку він зробив під час візити до Грузії минулого тижня.

Як уже інформовано, під час візити Л. Кучми до Грузії погоджено створити спільний українсько-грузинський батальйон для охорони транскавказького транспортного коридору, яким в Україну і Західню Европу має потекти нафта. Київ також продасть Грузії три винищувачі типу Су-25, що свідчить про міцноючі військові зв'язки між двома країнами.

Дефіцит бюджету — 7.7 відсотка

Київ. — За перші дев'ять місяців цього року дефіцит державного бюджету становив 4 блн. 868 млн. гривень або 7.7 відс. валового національного продукту, повідомив 4-го листопада Державний комітет статистики.

Минулого тижня урядовці заявили, що Україна не змогла досягти запланованих бюджетних цілей, що затримало кредити від Міжнародного валютного фонду на загальну суму 100 млн. дол. У документі комітету сказано, що прибутки від січня до вересня становили 11 блн. 43 млн. гривень, а видатки — 15 блн. 912 млн. гривень.

Урожай все ще збирають

Київ. — 29-го жовтня Державний комітет статистики повідомив, що станом на 27-го жовтня в Україні зібрано 28.6 млн. тонн зерна, включно з кукурудзою. В інформації зазначено, що зерно ще не зібрано з 33,500 гектарів.

Як відомо, минулого року у зв'язку з посухою Україна зібрала найнижчий урожай від 50-их років — 25.4 млн. тонн. Цього року передбачалося зібрати 37 млн. тонн.

Минулого тижня міністерство сільського господарства заявило, що зібрано біля 29 млн. тонн зерна, не включаючи збіжжя приватних господарств, які, за оцінкою експертів, дадуть біля чотирьох млн. тонн.

Цього року урожайність одного гектара становила 26 центнерів — на п'ять центнерів вище, ніж минулого року.

Незалежні спостерігачі вважають, що кінцевий урожай 1997 року становитиме 33-35 млн. тонн.

Український космонавт полетить на „Колюмбії"

Кейп Канаверал. Фла. — 19-го листопада, вперше в історії, на американському кораблі „Колюмбія" у космос полетить український космонавт, повідомили засоби масової інформації.

Під час 16-денної місії Леонід Каденюк разом з п'ятьма іншими членами залоги проводитиме дослідження верхніх шатрів атмосфери. Крім нього, ще буде один міжнародний астронавт — японець Такай Дой. Командиром корабля є Кевін Креґел, пілотом — Стівен Ліндсі. Двома іншими астронавтами є Вінсон Скотт і Кальпана Чавля, народжена в Індії американка.

Крайове управління дослідження космосу (НАСА) повідомило, що найбільшою подією польоту буде вихід у відкритий космос В. Скотта і Т. Доя. Два астронавти приготовлятимуться до складання Міжнародної космічної станції. Т. Дой стане першим японським астронавтом, який вийде у відкритий космос.

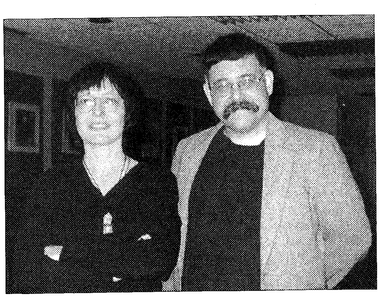
Під час своєї восьмої і останньої у цьому році місії залога „Колюмбії" запустить також науковий сателіт для вивчення Сонця і досліджуватиме мікрогравітацію. В травні цього року повідомлено, що Каденюк проведе наукові експерименти щодо впливу невагомости на ріст і запилення рослин.

Л. Каденюк працює в Інституті ботаніки Національної Академії Наук України і космонавтом став у 1976 році.

Вперше про те, що український космонавт полетить на американському кораблі було проголошено в листопаді 1994 року на зустрічі Л. Кучми з президентом ЗСА Биллом Клінтоном.

Невже це вже десять років?

Ню Йорк (О. Кузьмович). — Коли, як завжди, повна ентузіязму, експресії та цікавих новин Вірляна Ткач розпочинає розповідати про свою дію та пляни, нам здається немов це було вчора, коли вона вперше інформувала наш щоденник про свою працю із студентами на літніх курсах у Гарварді та про успіхи, які вона з ними має. А ось тут приходить із новиною, що це вже десять років майстерні і все нові кадри студентів стараються при її помочі та при помочі співробітників з групи „Яра" пізнати та зрозуміти мистецтво інтерпретації і передачі у двох мовах української поезії.

В. Ткач і Ю. Китастий у розмові про „Десять років".

Щоб не було сумніву в тому, вона показує великий альбом, де на світлинах і записках задукоментовані кожний із цих років „поезії в дії", які її студенти, „заражені" ентузіязмом та запалом своєї учительки, виводили у кінцевому виступі перед публікою.

Ці майстерні були кожна досі здається виімкові у своєму стилі та інтерпретації, а зрозуміння і передача української поезії і її перекладів із унікальні та такі свіжі своїми задумами і виконанням, як лише це можливе в групі молодих, повних запалу студентів.

Тепер Вірляна Ткач хоче завершити цю першу десятку в зовсім типічний для неї спосіб, а все ж свіжий і цікавий. Вона показує нам оригінальну книжечку „Десять років", в якій вибір із сучасних українських поезій враз із перекладами В. Ткач та Ванди Фиппс, але не видану звичайним способом, а виконану ручно, оригінальну так формою, як способом написання і навіть обгортки.

„Презентація" цієї наскрізь оригінальної книжки є змістом плянованого вечора поезії, що має відбутися 23-го листопада в Українському Інституті Америки в Ню Йорку о год. 7-ій вечора.

Тим разом заплановане не лише виконання сучасної української поезії з перекладами, але ще й в музичному супроводі відомого музики-бандуриста Юліяна Китастого, що, як каже нам, імпровізує супровід власними задумами. Він тепер працює в Ню Йорку та веде школу гри на бандурі, а

(Закінчення на стор. 4)

Баски та грузини мають спільне походження

Алькаля де Енарес, Еспанія. — В університеті цього міста, 35 кілометрів від еспанської столиці, відбувся цікавий науковий семінар на тему дивної схожости, виявленої у культурах еспанських басків і мешканців далекої від них Грузії, одної з колишніх совєтських республік.

Як відомо, в самій Еспанії баски за своєю мовою, характером, традиціями, навіть найбільш популярними стравами не подібні до жодної групи, що населяє країну. Вчені дотепер не мають певної думки щодо того, звідки взялися баски на еспанській землі.

Сенсацією на згаданому семінарі був виступ відомого в Еспанії етнографа і соціолога Хозе Марії Апалатегі, який висунув версію про спільне походження басків та грузинів.

На користь цієї версії вчений подав передусім той арґумент, що баскська та грузинська мова є дуже подібні. Наприклад, в обох відсутній знахідний відмінок, а натомість обидві мають так званий активний відмінок, що означає присудок перехідних дієслів. У баскській та грузинській мовах легко нарахувати понад 500 спільних слів і словосполучень.

Досить переконливо це припущення підтверджуються також і тим, що грузинським словом „Сакартвело" майже до XVI сторіччя історики називали північ Еспанії, де тепер живуть баски, а назва Іберія в рівній мірі стосувалася Еспанії і Грузії. Ще й таке: характеристичні „будинки-вежі", якими славна баскська архітектура, мають аналоги у Сванетії, Південній Осетії та інших районах Грузії.

Цікаво також, що серед грузинських легенд одна

(Закінчення на стор. 3)

ООН закликає ЗСА скасувати ембарго проти Куби

Ню Йорк. — Тут у середу, 5-го листопада, більшість найближчих американських союзників на Генеральній сесії Організації Об'єднаних Націй проголосували разом з Кубою над резолюцією, котра закликає Вашінгтон скасувати економічне ембарго проти Куби.

За пропозицію проголосувало 143 країни, стрималося 17 держав, а тільки ЗСА, Ізраїль та Узбекистан голосували проти.

Це вже шостий з черги рік, що Генеральна асамблея ООН звертається до Вашінгтону, щоб скасувати це ембарго. Минулого року голосовано в Генеральній асамблеї над подібною резолюцією, де 137 держав було за, 3 проти, а 25 стрималося.

Минулого року Японія була серед тих, які стрималися, але вже цього року голосувала за, разом з усіма 15 країнами-членами Европейського союзу і Австралією, Канадою, Новою Зеляндією, Мехіко, Бразилією та Арґентиною. Велика кількість тих країн є подратовані американським законом Гелмса-Бертона, котрий карає закордонні фірми, що інвестують у нерухомостях відібраних від американських фірм після Кубинської революції 1959 року.

„Динамо" знову розгромило „Барсельону"

Парсиппані, Н. Дж. — 5-го листопада київська футбольна дружина „Динамо" знову завдала нищівної поразки еспанській „Барсельоні", не зважаючи на те, що киян негостинно приймали в Еспанії.

(Закінчення на стор. 4)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

З КРИЗИ ВИРОБНИЦТВА ВИВЕДЕ „ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ШЛЯХ"

КИЇВ. — В незалежному інтелектуальному центрі в Києві випрацьовують програму виходу України із кризового стану. В основу покладено принцип виходу із кризи шляхом застосування нетрадиційних методів стимуляції інтелектуального середовища. Програма під назвою „Інтелектуальний шлях" базується на розповсюдженій в липні цього року концепції „Україна дев'ядесятих років".

СУД НАД КОМУНІСТАМИ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ПОВНОТИ ЗІБРАНИХ ДОКУМЕНТІВ

КИЇВ. — Голова Товариства Політичних В'язнів і Репресованих Євген Пронюк заявив, що „вже є підстави починати судові справи проти колишніх працівників НКВС у Києві, Рівному та Тернополі". Він однак зауважив, що це може статися лише тоді, коли будуть зібрані всі потрібні документи. Уряд Російської Федерації, за його словами, відмовився повернути українським організаціям оригінали справ депортованих і репресованих земляків. На пресконференції, присвяченій 60-им роковинам терору 1937 року, Є. Пронюк сказав, що закон про реабілітацію жертв політичних репресій, ухвалений шість років тому, вже застарів і до того ж, Уряд зменшив розмір компенсацій жертвам терору наполовину. Загалом в Україні залишається розглянути лише чверть справ колишніх політв'язнів для того, щоб їх реабілітувати.

ОБГОВОРЮВАЛИ ПРОЄКТ ЗАКОНУ ПРО СТАТУС КИЄВА

КИЇВ. — Голова Верховної Ради Олександер Мороз провів нараду з головами районних рад і головами районних державних адміністрацій міста Києва. Учасники засідання обговорили проєкт закону „про статус міста Києва як столиці України". Дискусії точилися навколо уповноваженості посадника міста, районних державних адміністрацій, бюджету тощо. Обговорено також питання підготови у Києві до парламентарних виборів, які відбудуться в березні наступного року.

АМБАСАДОР РОСІЇ ПЕРЕДБАЧИВ СКОРУ РАТИФІКАЦІЮ ДОГОВОРУ

КИЇВ. — Амбасадор Росії в Україні Юрій Дубінін заявив на зустрічі з головою Верховної Ради Олександром Морозом, що Державна дума Росії незабаром ратифікує широкомаштабний договір з Україною. „З дня на день очікується внесення цього законопроекту [про ратифікацію договору] до Думи", — сказав він. Зустріч відбулася на прохання і за ініціятивою О. Мороза, який пов'язав її з нещодавною візитою в Україну делеґації Державної думи Росії. Російський амбасадор високо оцінив майбутню ратифікацію договору парламентами обох країн. За його словами, у РФ дуже серйозно сприймають заплановану на майбутнє поїздку О. Мороза до Росії. Амбасадор ухилився від прямої відповіді на запитання голови українського парламенту щодо можливості ратифікації договору до поїздки делеґації Верховної Ради до Москви.

СЛОн ЗАХИЩАЄ КУЛЬТУРУ

КИЇВ. — Соціяльно-Ліберальне Об'єднання (СЛОн) оприлюднило заяву, в якій висловило обурення з приводу „антиросійських й антикультурних" акцій, проведених начебто останнім часом в Україні. Автори заяви засуджують те, що влада Львова, як повідомляють, розглядає питання про демонтаж пам'ятника російському і українському першодрукареві Іванові Федорову та хоче відмовити українським зіркам-співакам взяти участь у спільному українсько-російському проєкті „Пісня року-97". „Слонівці" назвали такі акції провокаційними і закликали українське суспільство не бути байдужим до спроб „виліпити з росіян образ ворога". Створений у липні СЛОн, захищає „інтелектуальне ядро держави", як сказано у його програмі, і виступає за надання російській мові статусу офіційної. Одним з лідерів СЛОн є Володимир Гриньов, голова Міжреґіонального бльоку реформ.

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЕКОНОМІЧНУ кризу, котра від минулого літа переслідує країни Південносхідної Азії, американські та японські гіганти автомобільного виробництва посилюють свою діяльність в тих околицях. Запотребування на нові авта значно зменшилися, бо ринок заповнився коротко уживаними моделями авт, яких власники були змушені продати, але це також не стало на заваді таким фірмам як Дженерал Моторс і Форд будувати величезні фабрики-приміщення складання авт у Тайлянді, а керівникам Тойоти і Гонди заявити, що вони плянують тільки тимчасове зменшення продукції у своїх підприємствах. Керівники автомобільної індустрії підкреслюють, що їхні пляни у Південносхідній Азії є спрямовані на майбутність, котра має безмежні можливості, тому тепер можна ризикувати.

У ПОНЕДІЛОК, 3-ГО ЛИСТОПАДА, французькі водії вантажних авт по шляхах цілої країни поробили застави та розпочали всекраївий страйк, який негайно вплинув значно на торгівлю в цілій Европі. Теперішній французький уряд лівого спрямування намагається за всяку ціну якнайшвидше полагодити цю ситуацію, бо не хоче щоб повторилася історія попереднього уряду, котрий виборці замінили через подібний 12-денний страйк при кінці 1995 року, що був спаралізував усякі засоби зв'язку в країні. Прем'єр- міністер Ляйонель Жоспен намагався переконати обидві сторони щоб повернулися до стола переговорів і це йому частково вдалося, але покищо немає жодних познак швидкого полагодження цього конфлікту.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ЗАКОРДОННИХ відносин у середу, 5-го листопада, схвалила пропонований президентом Биллом Клінтоном кандидатуру Едварда Вокера на амбасадора до Ізраїля та Денієла Курцера на амбасадора до Єгипту. Обидва кандидати були серед 50-ти одноголосно схвалених амбасадорів і дипломатичних представників на цій останній цьогорічній сесії згаданої комісії. Всі вони одначе мусять бути затверджені Сенатом. Все ж таки вчинок комісії під керівництвом Джессі Гелмса, республіканського сенатора з Північної Кароляйни, котрий раніше цього року відмовився скликати засідання комісії для схвалення кандидатури Вілліяма Велда на амбасадора до Мехіко, значно зменшить нагромадження досі неполагоджених дипломатичних призначень.

НОВА АДРЕСА УНСоюзу, „СВОБОДИ" і „Українського Тижневика"

P. O. Box 280
2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800

UNA Fax: (973) 292-0900
UW. Fax: (973) 644-9510

СВОБОДА **SVOBODA**
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Небезпека алькоголізму на різні лади

Ця стара, як світ, небезпека, здається, і тепер не втрачає на силі, а навпаки — опановує щораз ширші кола осіб в різних країнах та із різних причин. Зокрема стає епідемією, і це у світовому маштабі, алькоголізм серед молоді та дітей, про це пишуть широко у пресі та говорять в інших засобах інформації. Чи саме, однак, ствердження того застрашаючого своїми наслідками налогу допоможе, важко сьогодні ствердити.

Цікаве в тому налозі є те, що в економічно багатих країнах, як ось, наприклад, в ЗСА, алькоголізм є випливом добробуту і бажання уприємнити собі щоденне життя, а в країнах, що терплять на безробіття і брак гроша, — це утеча від важкої дійсности у частинне, принаймні, забуття.

Найгірше в тому, що наліг алькоголізму охоплює щораз молодших віком, дослівно ще дітей, які не мають ані сили волі, ані зрозуміння небезпеки, ані відваги признатися до своєї слабости.

Саме недавно зацікавили нас два випадки в американських коледжах, які дали можливість проаналізувати і застановитися над цією проблемою. В американських коледжах є прийнятим звичаєм, що відбуваються особливі способи прийняття до клюбів чи студентських братств, при чому нові члени мають обов'язок випити доволі велику, як на початківців, кількість алькоголю. Ці дивні церемонії прийняття до студентських товариств існують від давен-давна і, здається, їх початок пішов від славних німецьких „корпорацій”, які мали бути школами лицарськости, володіння шаблями та виконання інших шляхетних завдань. З часом, однак, ця традиція перейшла усі пристойні норми, а в ЗСА зосередилася на розперезаному питті алькоголю. То ж не диво, що незвичні до такого молоді студенти, які соромляться протестувати, чи сказати „ні”, не лише впиваються до безтями, але, як показується, це загрожує їхньому житті. Ось такий молодий студент з престижевого технічного університету в Бостоні (Ем-Ай-Ті) саме недавно помер із-за надміру алькоголю, до якого його організм зовсім не був призвичаєний. Це саме сталося в університеті Луїзіяни. Пишучи про це, американська преса пригадує про весняний випадок, коли студент Гартвиг з коледжу в стейті Ню Йорк, випивши понад міру на студентській вечірці, потонув, увійшовши у п'яному стані в ріку. Все це дало причину до широкої дискусії та застанови, як запобігти надмірному питті алькоголю серед американської молоді, тим більше, що статистика вказує, що 44 відсотків студентів американських університетів бездумно впиваються.

Ось тут маємо доказ надмірного ужиття алькоголю серед молоді, яка в цей спосіб хоче якось „показатися”, маючи все, що душа забажає.

Зовсім протилежна причина надмірного алькоголізму серед молоді є у Східній Европі, передусім у тих країнах, що донедавна були під совєтським чоботом. Показується, на підставі дослідів і статистики, що в тих країнах алькоголізм росте, а не меншає, хоча він був вже у минулому дуже високий. Зокрема перелякує алькоголізм серед молоді, а тут включена і молодь України. Статистика вказує, що з причини алькоголізму вмирають діти від 5-го до 19-го року життя в Україні — четверо на 10,000, а в Росії 6,24 на це саме число дітей. Більшість з того — це діти бездомні, батьки яких алькоголіки і не мають можливости ними опікуватися. Але діти, маючи саме такий приклад вдома, самі зачинають пити, а без гроша на купівлю горілки, беруться до крадежі чи інших способів. Тож арешти з приводу алькоголізму, чи способів осягнення напоїв, зросли в Україні втричі від 1991 року, як також зросло число самогубств серед молодих людей, спричинене безнадійною життєвою ситуацією, але і алькоголізмом.

Відомо, що проблемою зацікавилися західні держави та пробують різними способами допомогти у тому напрямі, але коли рівночасно навіть в ЗСА алькоголізм серед молодих людей стає щораз більше небезпечним та поширеним, бачимо, що проблема вже є ґльобальною та треба до неї ґльобального підходу.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи”разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Петро Грицак

АКЦІЯ „ВІСЛА” І ЇЇ НАСЛІДКИ

На цей рік українському народові припали дві дуже сумні річниці: 50-ліття варварської акції „Вісла”, як також 610-ліття іншої події, що евентуально довела до тієї „акції”.

Отже, на весну 1387 року поляки, підмовивши свого тодішнього союзника, литовців, остаточно загарбали при їхній допомозі Галичину. Сьогодні литовці уважають, що вийшли на тому інтересі як „Заблоцький на милі”, й гірко шкодують з приводу цього, з ретроспекту так нерозважливого, кроку.

Польські зазіхання мають довшу історію

У Польщі, тим часом, виробилося характеристичне для поляків шовіністичне наставлення до всіх своїх сусідів, із претенсіями на свою політичну й культурну домінацію над ними, чи навіть їх винищення. Тому події, пов'язані із акцією „Вісла”, які так гарно зреферував в Нюарку проф. Штетинського університету С. Заброварний 22-го жовтня цього року, мають багато старшу ґенезу, ніж офіційно подана урядом „Польщі Людової” потреба зліквідувати базу УПА серед українського населення Закерзоння, ніби як відплату за вбивство генерала Свєрчевського. Дійсною причиною був намір поляків остаточно позбутися української меншини.

Як підкреслив проф. Заброварний, безпосередньо до поширення активностей УПА на Закерзонні, як претексту для акції „Вісла”, зложилися одначе, дескілька моментів. Поперше, УПА мусіла якось зареаґувати на активну терористичну діяльність так званої Армії Крайової (й інших збройних організацій), інспірованої лондонським польським урядом проти українського населення. Ця кривава „діяльність” дуже посилилася із відходом німців та приходом „Польщі Людової”. Нова влада старалася допекти українцям всякими бюрократичними шиканами та арештами, засиланнями до концентраційних таборів, як ганебне Явожно. Це для того, щоб вони ніби „добровільно” прийняли рішення виїхати до СССР, згідно із договором про виміну населення. Мабуть, одначе, найбільше причинилися до організованої активности та кількісного збільшення бойовиків УПА нікім з польської сторони не організовані, а цілком спонтанні, масові випадки бандитизму, макабричних убивств і фізичного тероризму супроти українського населення Закерзоння. Це були характеристичні вияви „самодіяльности” поляків, „духа народу”, викликані століттями виплеканим шовінізмом, почуттям національної нетерпимости, головно серед малокультурних селян і міського шумовиння, ласого на якусь „ґратиску”. Вони часто „виступали” під проводом усяких сільських інтеліґентів, іноді навіть патріотично настроєних ксьондзів, спеціяльним чином — утікачів із 27 дивізії Армії Крайової з Волині. Ті останні розповсюджували чутки, нібито на Волині „УПА вимордувала сотні тисяч поляків”, а тепер мовляв, приходить черга на українців!

Відрухові причини постання УПА

Грабівництво, безкарне насильство, у багатьох випадках поголовне винищення цілих українських сіл (як, наприклад, у Павлокомі коло Перемишля), довели навіть політично незаанґажованих людей, якими була більшкість лемків, до спроб інстинктивної самооборони. Саме так започаткувалася УПА, як переконливо ствердив проф. Заброварний. Одначе щодо тих, кого ми справедливо уважаємо за героїв, поляки дальше уживають примітивної вуличної термінології: „молойці”, бандити і т. п. Шкодить нам також, що польський уряд визнав АК воюючою стороною, тим часом героїчні вояки УПА наразі того визнання зі сторони українського уряду не мають.

Це створює спеціяльні труднощі для перепоховання упістів, жертовних оборонців України. Серед поховань є також багато могил цілком до УПА непричетних людей, убитих у протиукраїнських погромах в 1944-47 роках, останки їхні досі лежать поховані по полях, пасовиськах та у придорожних ровах.

У тій справі проф. Заброварний проводив довгі дискусії й переговори з представниками польської влади. Хоч вищі варшавські чинники, намагаючись якось полагодити ті пекучі і неприємні справи, давали згоду „у принципі”, нижча влада, на воєвідському й льокальному рівнях, вперто перешкоджала цьому, використовуючи ту обставину, що рішення центральної влади вимагають ухвалення від влади місцевої. Крім цих перешкод, похованих на приватних полях можна екзгумувати тільки за дозволом власників тих полів. А вони, під впливом польської публічної, покищо дуже неприхильної для українців, опінії такого дозволу не дають. Постає чергове зачароване коло, хоч проф. Заброварний не тратить надії на позитивне полагодження справи.

Ще однією проблемою переговорів з поляками є деталі пам'ятників та написи на них. Поляки рішуче вимагають двомовних написів, на державнім „язиці”, навіть для могил, що знаходяться на приватній території. Тут дещо помагає рішення української місцевої влади Львова про відновну цвинтаря польських „Орльонт” (Орленят) — юнаків, що впали при обороні Львова у 1918-19 роках. Львівський уряд, прородно, вимагає взаємности, одначе це чомусь дуже дратує поляків. Вони далі твердо переконані, що їм належить одностороннє право на абсолютне відновлення колишнього цвинтаря Орльонт у тому самому стилі, який існував ще за Польщі перед 1939 роках.

Проф. Заброварний, одначе, був назагал все-таки оптимістично настроєний (чи тільки так нам здавалося?), і ми щиро бажаємо йому дальших успіхів. На жаль, життя українців у сьогоднішній Польщі все ще важке, все ще діє неприхований шовінізм до українців та загальна до них ворожість, мимо намагань влади у Варшаві до якоїсь направи сьогоднішньої неприємної ситуації.

ВІСТІ З ОТТАВИ
Юлія Войчишин

Наукові зв'язки на найвищому рівні

В квітні 1993 року Королівське товариство Канади підписало договір про загальний меморандум порозуміння в співпраці та виміні з Національною Академією Наук України. Цікаво, що подія такого рівня не викликала занадто великого зацікавлення в українській громаді і українському науковому світі. А повинна б! Академія наук Канади заснована в 1882 році тодішнім губернатором Вілліямом Досоном і ректором МекҐіллського університету П'єром Шово, заінкорпорована актом доміняльного парляменту в 1883 році і наділена королівською хартією Королевою Вікторією. Товариство звітує річно перед парляментом і губернатором Канади.

Національна Академія Наук України є першою з колишнього східнього бльоку країн, що їх вибрало Королівське товариство Канади для співпраці, і сталося це за неполегливою співпрацею його президента, проф. Лаврентія Мисака з Мек-Ґілл університету і проф. Юрія Даревича з Йорк університету. Вони також є засновниками і співголовами фонду обміну поміж товариством і Україною, за рахунок якого відбувається обмін визначними науковцями між Україною і Канадою.

Інавґурацією цієї програми був приїзд до Канади проф. Анатолія Загородного, заступника директора Інституту теоретичної фізики в Києві (дав лекції в сімох містах Канади) в березні 1995 року і поїздка в Україну професора теоретичної хемії та директора Центру паралельної комп'ютеризації А. Бандрука з Шербрук університету (дав лекції в чоритьох містах України) в 1996 році.

Цього року між 10-им і 23-им жовтня Канаду відвідав, давши серію лекцій в університетах Торонто, Оттави, Едмонтону, Калґері, Вінніпеґу та Монтреалю, проф. Платон Костюк, віцепрезидент Національної Академії Наук України та директор Інституту Фізіології ім. О. Богомольця, який він очолює від 1960-их років. Під його керівництвом інститут став одним з провідних наукових закладів України, широко знаним за її межами. В кінці 1970-их і на початку 1980-их років в двадцяти відділах інституту працювало майже 500 співробітників. Високий науковий рівень досліджень сприяє тому, що в інституті реґулярно проводяться міжнародні наукові конференції.

В Оттаві проф. Костюк виступив 14-го жовтня перед викладачами і студентами медичного факультету Оттавського університету з доповіддю про фундаментальні проблеми функціонування мозку на клітинному рівні. Я попросила д-ра Петра Дорошенка, професора в медичному факультеті Оттавського університету, який перед своїм виїздом до Канади співпрацював з проф. Костюком у цій ділянці, пояснити читачам поле дослідів визначного науковця.

Проф. Дорошенко пояснив: „Основний напрямок досліджень — роля іонів кальцію в сиґнальній і інтеґративній функції нервових клітин (невронів). Відомо, що людський організм складається з безлічі окремих елементів — клітин, відділених від зовнішнього середовища і інших клітин тоненькою 'стінкою' (мембраною). Функціонування організму як цілого залежить від функціонування окремих клітин організму і взаємодії між ними. Існує певна спеціялізація клітин організму, на основі якої виділяють клітинні об'єднання — системи. Клітини нервової системи сприймають інформацію від навколишнього середовища і на основі її аналізи виробляють і передають накази клітинам інших систем. Кальцій грає надзвичайно важливу ролю в цих явищах. Кількість цих іонів всередині клітин визначає „стан здоров'я” клітин, а її зміни являють собою сиґнали до дії — скорочення м'язових клітин або виділення гормонів невросекреторними клітинами. В зв'язку з цим рух кальцію є реґульований через клітинну мембрану або між різними структурами всередині клітини. Порушення нормального перебігу процесів реґуляції 'кальцієвого сиґналу' приводить до різних захворювань людей”.

В цьому полягає важливість дослідів проф. Костюка, каже П. Дорошенко, бо пізнання цих процесів має велике практичне значення, подаючи надію на можливість вироблення терапевтичних методів їх корекції з лікувальною метою.

Приємна зовнішність, бездоганна англійська мова та велика ерудиція проф. П. Костюка зробили гарне враження на присутніх та викликали живу дискусію після доповіді. Королівське товариство Канади може сміло записати в своїх анналах, що це був виступ науковця високого рівня.

Пізніше, на приватному прийнятті в домі проф. Марії Моррис, гість показав себе також цікавим розповідачем та співрозмовником.

Сергій Баликов,
Київ

У ВЗАЄМИНАХ УКРАЇНИ І НАТО ЗАПАНУВАВ ЗАСТІЙ

Рівень практичного співробітництва України з НАТО сьогодні ще відстає від політично задекларованого прагнення нашої держави інтенсивно рухатись у напрямі інтеґрації з европейськими і евроатлантійськими структурами, заявив на першому засіданні Державної комісії з питань співробітництва України з НАТО секретар Ради національної безпеки і оборони Володимир Горбулін.

В умовах, коли навколо НАТО починає формуватися система европейської безпеки, підкреслив він, стабільні партнерські відносини з цією організацією набувають для нас особливої ваги, перетворюються на маґістральний вектор української зовнішньої політики.

Водночас здійснення програми співробітництва, побудоване на принципах особливого партнерства, гальмується через неогранізованість, нецілеспрямованість і непослідовність з боку причетних до неї українських міністерств. Особливо це стосується Міністерства Оборони і Генерального Штабу Збройних Сил України, які з 20 цілей взаємосумісности в дворічному циклі плянування і оцінок не досягли жодної.

Стан справ у сфері військового співробітництва з НАТО незадовільний, підкреслив Володимир Горбулін. Більше того, він суперечить принципам особливого партнерства. Недарма у західніх партнерів виникає запитання, продовжував він, чому Україна не тільки не вкладає грошей у розвиток співробітництва, а й не бере участи у заходах, які фінансуються НАТО.

Настав час для конкретних дій щодо здійснення Хартії, сказав секретар РНБОУ, усунення невідповідности між політичними цілями держави і рівнем їх здійснення. Для цього необхідні ініціятиви урядових структур. Міністерства і відомства мають стати рушійною силою у здійсненні програми співробітництва з НАТО.

Учасники засідання глибоко проаналізували стан співробітництва України з Північно-атлантійським оборонним союзом у рамках „Партнерства для миру”, визначили завдання органів виконавчої влади, що випливають з Хартії про особливе партнерство між Україною і НАТО. Визнано за необхідне розробити державну програму співробітництва України з НАТО на 1998-1999 роки та створити дійовий механізм її здійснення.

А. Шевченко,
Київ

2-ий Світовий форум українців в оцінці преси
II

5. Критика „чиновницького“, бюрократичного підходу, інших недоліків в організації Форуму.

„У формуванні делеґацій від України головну ролю грає Державний комітет у справах національностей та міграції ... державні структури бачать цей форум як черговий чиновницький захід. Стільки має бути делеґатів, і кожна обласна адміністрація формує список за своїми смаками й уподобаннями“ (І. Драч, „День“, з 8-го серпня).

„Організаційні моменти ... в багатьох викликали незадоволення. Проблеми почалися ще з формування делеґацій, які в областях декілька разів „переукомплектовувалися“, зважаючи на тиск з усіх можливих сторін. Негаразди продовжилися вже під час реєстрації делеґатів, які змушені були вистоювати у довжелезних чергах, щоб отримати перепустки. А підсумковим цвяхом стала, напевне, робота прес-центру, який навіть не спромігся вчасно роздати журналістам резолюцію форуму“ (Д. Дуцик, „Україна молода“, з 27-го серпня).

„А де ж люди з української резервації Луганщини, Херсонщини...? („Вечірній Київ“ з 22-го серпня).

„Організація та форма проведення акції мали добре знайомі зі совєтських часів риси — й у такій формі ця ідея себе вичерпала... На засідання секцій та круглих столів було відведено лише дві з половиною години пізно ввечері та три години наступного ранку. ... Зважаючи на дуже розпливчасте формулювання тем, ці засідання також великою мірою перетворилися на монологочитання“ (Б. Бахтєєв, інформаційно-аналітичний центр „Рейтинг“, „День“ з 3-го вересня).

„Праця секції „Україна XXI століття очима молоді“ звелася до звичайнісінької перепалки, де кожен амбіційно відстоював свою позицію, не намагаючись віднайти оту злагоду... Як свідчать очевидці, так „працювали“ й інші секції“ (Д. Дуцик, „Україна молода“, з 27-го серпня).

Аналогічну оцінку організації та формі проведення форуму дали В. Плющ („Літературна Україна“ з 4-го вересня), О. Бут („Україна. Європа. Світ“ з 21-27-го серпня).

Критичний аналіз діяльності УВКР дає А. Лозинський („День“ з 4-го вересня), В. Карпенко („Вечірній Київ“ з 2-го вересня). Критику організації форуму, складу президії тощо також подає головний редактор „Української газети“ з 11-го вересня. Відповідає на ці та інші закиди І. Драч у „Вістях з України“ з 11-го вересня.

„Працівники товариства „Україна“ відмовилися надати мені запрошення, пославшись на те, що розподілено і роздано... На секції [з питань національної безпеки та оборони] мені слова теж не дали. Це була демонстративна неповага до присутніх, які часто вимагали продовження виступів багатьох доповідачів. ... Чому над Палацом „Україна“ не майорів синьо-жовтий прапор? ... Чому не було гучномовця? ... Велика частина делеґатів і гостей відбула на святкування 70-річчя Л. Лук'яненка... Це була демонстрація неповаги до Світового форуму“ (О. Федик (Німеччина) „Вечірній Київ“.

„... Ініціятиву проведення форуму перехопила адміністрація Президента, яка діяла, як у старі добрі часи — з узгодженнями, перевірками, відсіюванням...“ (В. Абліцов, „Голос України“ з 23-го серпня).

6. Підсумки Форуму

„Перший день роботи форуму мене скоріше розчарував, ніж окрилив. Це велике шов, ...схоже на установчі збори Народного Руху чи Товариства української мови імені Тараса Шевченка... Майже ті самі герої, майже ті самі гучні декларації. Це повною мірою стосується виступів Президента Кучми та голови УВКР Драча” (Ю. Оробець, народний депутат України, „Вечірній Київ” з 23-го серпня).

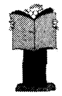
„Безперечно, II Світовий форум посприяв (і сприятиме надалі...) усвідомленню єдности та взаєморозумінню українців, що мешкають у різних регіонах... Проте... у такій формі ця ідея себе вичерпала”. Якщо „перший форум мав передусім велике символічне значення, [то] другий мав би бути суто робочим. Натомість більшість часу було відведено на помпезно-офіційні заходи... Для живої дискусії — зокрема для обговорення проблем України, згаданих в офіційних виступах, — часу не вистачило. Назагал же серед делеґатів побутувала думка, що все — починаючи од обідів за 20 кілометрів од місць засідань і закінчуючи неможливістю висловитися — перетворювало їх на „масівку”, яка мала лише створити тло для офіційних виступів” (Б. Бахтєєв, інформаційно-аналітичний центр „Рейтинг, „День” з 4-го вересня).

„Відкриття цієї меморіальної дошки (М. Макаренкові) — одне з найприємніших вражень за всі дні роботи форуму... На жаль, було чимало сумних моментів на форумі, і йдеться не тільки про те, що нам часто важко дійти між собою згоди, а насамперед про непорозуміння” (Л. Череватенко, письменник, „Вечірній Київ” з 27-го серпня).

Критичну оцінку роботи форуму в цілому і УВКР зокрема дає А. Лозинський („День” з 4-го вересня). С. Рахманін, журналіст „Кієвскіх вєдомостєй”, назвав форум „невдачею місяця” (з 4-го вересня).

Слабку організацію круглих столів, як і самого форуму загалом відзначає В. Колодчин, (ЗСА, „Свобода” з 30-го вересня). Він, між іншим, зазначає: „В загальному можна було відчути брак пошани до делеґатів, до їхньої участи чи думок”, „...резолюційна доповідь була

(Закінчення на стор. 3)

Лекції англійської мови
ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

Зайняття тридцять восьме

ПРО ДІЄСЛОВА: will, would, shall, should

В попередньому зайнятті ми говорили про те, як за допомогою дієслів **will** (і рідше **shall**) твориться майбутній час. Форми цих дієслів **would** і **should** мають свої важливі функції (наприклад, для створення граматичної форми часу **Future in the Past**). Одначе у цих слів є й інші, при тому вельми розповсюджені значення.

WILL

1. Перш за все **will** має кілька значень як іменник:
will — воля, бажання;
a will to life — воля до життя;
will power — сила волі.
He has a strong (weak) will. — Він має сильну (слабу) волю.
You can come and go at will. — Ви можете приходити і відходити, коли вам завгодно.
the last will — остання воля (заповіт);
to make a will — скласти заповіт.
I did it of my free will. — Я зробив це з власної волі.

2. **Will** в ролі дієслова.
will — виявляти волю, бажання
Do as you will. — Робіть, як хочете.
He is willing to help you. — Він схильний вам допомогти.

Інше, вельми цікаве значення дієслова **will** філософськи вказує на неминучість події (при цьому його вимовляють „з притиском"):
Boys will be boys. — Хлопці завжди залишаються хлопцями.
Accidents will happen. — Нещасний випадок може статися завжди.

3. **Will** з 2-ою особою вживається для висловлення ввічливого прохання або запрошення.
Will you please sit down? — Сідайте, будь ласка.
Will you have a cup of tea? — Чи ви нап'єтеся чаю?
Wait a moment, will you? — Почекайте хвилинку, будь ласка.
Pass the salt, will you? — Подайте солі, будь ласка.
Wont't you come in? — Увійдіть, будь ласка.

WOULD

1. Максимальний ступінь важливости: **will** (3) змінюється на **would**:
Would you please let me know. — Будь ласка, повідомте мене.

Прохання можна висловити з більшою або меншою мірою важливости. Ось як виглядає прохання з наростанням міри важливости.
Open the window.
Open the window, will you?
Will you open the window, please?
Won't you open the window?
Would you open the window, please?
Would you mind opening the window, please?

2. Змальовує систематичну дію в минулому (синонім **used to** — мати звичку).
They would wait for us at home. — Вони звичайно чекають на нас вдома.
He would often visit us that summer. — Він, бувало, часто відвідував нас того літа.
Before his retirement he would always get up early. — Перед виходом на пенсію він завжди пробуджувався вдосвіта.

3. Два розповсюджені звороти.
I would like - I'd like. Я б хотів — звучить чемніше, ніж дієслово **want**, але в заперечуючих реченнях його краще заступити.
I would like to sleep. — Мені б хотілося поспати.
Would you like to sleep? No, I don't want to (sleep).
I'd like to look at these documents, if you don't mind. — Мені б хотілося поглянути на ці документи, якщо ви не заперечуєте.
I would rather - I'd rather — я б краще (показує на перевагу).
How about a drink? — I'd rather eat something. — Як на рахунок випивки? — Я б краще з'їв дечого.
Are you going to dance? — I'd rather not. — Чи ви будете танцювати? — Мені б не хотілося.

SHALL

У питаннях, коли той, хто говорить, очікує відповіді, вказівки, або пропонує свої послуги:
Shall I wait for you? —Чи мені на вас чекати?
Shall I bring you some tea? — Чи принести вам чаю?
Shall we go with you? — Чи нам іти з вами?
Порівняйте:
What shall I do? — Що мені робити? (Я чекаю на інструкції).
What will I do tomorrow? — Що я буду робити завтра?

SHOULD

1. Найчастіше це слово має значення „слід, треба" (при тому міра обов'язковости нижча, ніж у дієслова **must**). З його допомогою дають поради, побажання:
You should eat more fruits. — Вам слід їсти більше овочів.
You shouldn't tell lies. — Не треба обманювати.
At this age a child should be able to read. — У цьому віці дитині треба вміти читати.
(Присл.) **Those who live in glass houses should not throw stones.** — Ті, що живуть в скляних домах, не повинні кидати камені.

2. У сполученні з перфектною конструкцією **should** показує, що рекомендація не була виконана.
You should have stopped at the red light. — Вам треба було зупинитися на червоному світлі.
You shouldn't have told him that. — Не треба було йому говорити цього.
You should have seen his face. — Вам треба було бачити його обличчя.

3. Два корисні ідіоматичні звороти:
What's his phone number? — How should I know? — Яке його число телефону? — Звідки я знаю?
Bring me this book. — Why should I? — Принеси мені цю книгу. — Чому я повинен це робити?

Автор лекцій англійської мови — Віталій Левенталь. Матеріял переклала та опрацювала відповідальна за рубрику Галина Колесса. Автор застерігає за собою усі права.

З праці Осередку НТШ у Дітройті

Осередок НТШ, який діє у Дітройті від 1-го березня 1951 року, відбув свої чергові загальні збори 6-го червня ц.р. За півторарічну каденцію звітувала уступаюча Управа, а саме: голова д-р Юрій Фединський, секретар інж. Богдан Неганів та скарбник д-р Олександер Серафин.

Влаштовано було доповіді: гість зі Львова, проф. Христина Василькевич — „Психологічні особливості віку у формуванні людини", проф. Павло Джуль доповідав про стан українсько-англійського медичного словника, що підготовляється у Львові, д-р Юрій Фединський — „Україна на світовому маштабі інтернету", проф. Василь Маркусь презентував Енциклопедію Української Діяспори, висвітлено фільм „Вікно в Америку", обговорено другий том книжки д-ра Миколи Климишина „В поході до волі". 16-го березня ц.р. до Дітройту загостив д-р Леонід Рудницький, який у доповіді „Шевченко — культ і наука" ствердив, що Шевченко не тільки поет, але феномен, що постав з душі народу і який глибоко увійшов у психіку української людини, став її невід'ємною частиною. Його поезія для багатьох стала молитвою, він став вагомим реально політичним чинником у розбудові української держави. Ближче запізнатись з працею Централі НТШ була нагода при товариській зустрічі з д-ром Л. Рудницьким, а з працею НТШ у Львові — при зустрічі з головою Товариства, академіком Олегом Романівом, який загостив до Дітройту. Із зустрічей можна було ствердити, що згідно зі статутом НТШ Товариства плекають і розвивають науку, наладнують наукове співробітництво своїх членів з членами інших українських установ з аналітичними завданнями.

На загальних зборах 1-го березня ц.р. обрано нову Управу: д-р Павло Джуль — голова, мґр. Стефа Король — секретар, д-р Олександер Серафин — заступник голови та фінансовий референт, д-р Юрій Фединський, інж. Богдан Неганів та д-р Олександер Лист — члени Контрольної комісії. Новообраний голова д-р Н. Джуль звернув увагу на критичні потреби України, на потребу піднесення співпраці з Україною, на різні види її методів.

На сходинах Осередку НТШ 18-го жовтня проф. Віра Андрушків, директор Літнього Інституту при Українському Дослідчому Інституті Гарвардського Університету, розповіла присутнім про цьогорічні літні навчання, 27-му літню школу. Відбуто три курси української мови, в тому один курс ділової (бизнесової) мови, курс літератури, історії та навчання про націю і державотворення. Навчання є частиною Гарвардської Літньої Школи в Кембридж. На цьогорічних курсах навчались студенти із ЗСА, Канади, Німеччини, Австрії, Англії, Тайвану та 21 студент з України. Крім університетських студентів участь у курсах взяли аспіранти і професіоналісти. Спостерігається щорічне більше зацікавлення різними аспектами україністики. Розповідаючи про теми і спосіб навчання, проф. В. Андрушків згадала і про її особисті враження від контактів зі студентами, в тому зі студенткою з України, яка після трьох тижнів навчань призналась, що „вже поборола бар'єр, який загороджував її перехід з російської мови на українську".

Д-р П. Джуль, голова Всесвітньої Федерації Українських Лікарських Товариств, та інж. В. Колодчин, голова Українського Патріярхального Світового Об'єднання, були делеґатами на Другий Всесвітній Форум Українців в Києві. Вони поділилися своїми враженнями з Форуму на сходинах НТШ. На їхню думку, були добре опрацьовані доповіді, дуже гарна мистецька частина, цікаві дебати при „круглих столах". Були і недоліки в техніці підготови, брак уваги до проєктів резолюцій з поодиноких ділянок, відчувалось неувагу до демократичного способу ведення нарадами.

На закінчення сходин д-р П. Джуль сказав, що всесвітню співпрацю діяспори з Україною слід поліпшити і в це повинні включитись ширші кола професіоналістів, науковців. Зокрема потрібне підсилення Осередку членами молодшого віку, яким не байдужа доля України. Осередок НТШ у Дітройті від часу його заснування очолювали д-р П. Біляню, д-р Б. Лончина, проф. А. Шутка, д-р Б. Гайдукевич, д-р М. Климишин, д-р М. Юзич, д-р Б. Крук та д-р Юрій Фединський. Вони доказали, що при щирій співпраці можна багато корисного зробити. Треба старатись і вірити, що новій Управі вдасться досягнути бажаної мети.

М.Л.К.

Без української мови і книжки — не буде й української дитини!

2-ий Світовий...

(Закінчення зі стор. 2)

виготовлена раніше і не мала зв'язку з рішеннями делеґатів. Це були декляративні резолюції, в яких ще й відчувалась непевність щодо майбутнього української держави".

„Той, хто ставив надто максималістську мету перед нашим форумом, мабуть, буде розчарований. Збираємося просто як родина, щоб подивитись одне одному в очі й сказати правду про нас самих" (В. Яворівський, „Літературна Україна" з 4-го вересня).

„Значення II Світового форуму українців непересічне в пропагандивно-емоційному плані" (В. Карпенко, „Вечірній Київ" з 2-го вересня).

„Ми не покладали дуже великих надій на цей форум. Організаційна частина пройшла досить добре, але наприкінці почався розгардіяш. Але то не вина організаторів форуму, а вина людей, які не вміють підпорядковувати своїх емоцій і вважають, що все мусить бути так, як вони хочуть" (В. Верига, Канада, „Українське слово" з 11-го вересня).

„Найважливішою була нагода зустрітися і обмінятися думками із українцями дослівно із усіх областей України та зі східньої діяспори. Ми зустрічалися товариськи і безпосередньо та могли говорити досхочу. Також незвичайно вдалими були обидва святочні концерти". (В. Колодчин, ЗСА, „Свобода" з 30-вересня). Серед неґативних підсумків форуму він назвав „брак звітности, правильника нарад, брак проєкту дальшої праці, брак пошани до делеґатів, а зокрема до духовних осіб, і брак візії на майбутнє".

„Головне, ...що вдалося зробити — встановити або поновити контакти між людьми... Головним здобутком II Світового форуму і стали ці живі, неформальні контакти людей, ...а не помпезні засідання в Палаці „Україна", де високопоставлені промовці перед очима представників української діяспори намагалися звести порахунки зі своїми політичними супротивниками" (С. Грабовський, журналіст, „День" з 23-го серпня).

Загальна оцінка пресою праці і результатів Форуму може бути зведена до таких положень:

— Форум мав переважно пропаґандивно-емоційний характер і якоюсь мірою сприяв консолідації українства.

— Проведення такого заходу в подібній формі себе вичерпало. Потрібні зустрічі у формі робочих нарад, на яких всі учасники мали б можливість обговорити і вирішити нагальні проблеми розвитку світового українства.

— Товариство „Україна" потребує принципового оновлення концепції його діяльности.

— Необхідно кардинально покращити діяльність УВКР, на чолі якої мають стояти здібні організатори. Принаймні УВКР повинна мати дієздатний секретаріят, який складався б з фахівців-організаторів і правників.

— Основними напрямами діяльности УВКР мають стати координація дій українського лобі в різних країнах щодо інтеґрації України в европейські та світові структури, відкриття ринків для українських товарів на Заході, відкриття руху капіталу із Заходу в Україну, а також організація допомоги східній діяспорі.

Баски та грузини...

(Закінчення зі стор. 1)

свідчить, що „узяв благочестивий Іване Мтацмінтелі свого сина та учнів і вирушив з ними до Еспанії, бо був переконаний, що на півночі її живе народ, споріднений з нами".

Нарешті, славетний вчений-генетик Микола Вавілов, шукаючи по всьому світі осередків різних культурних рослин, побував і в Країні басків, де виявив ті сорти пшениці, які зустрічав тільки у Грузії.

У ВІВТОРОК, 4-ГО ЛИСТОПАДА, Уряд президента Билла Клінтона повідомив, що закупив 21 совєтський реактивний винищувач типу МІҐ-29 від Молдови, однієї з колишніх республік СССР, щоб запобігти можливості цих літаків попасти в руки неприязних країн. Про цей досить несподівано дивний крок свого Уряду засоби масової інформації повідомив секретар Департаменту оборони Вілліям Коген, зазначуючи, що зроблено це з думкою про те, щоб згадані літаки не потрпили до Ірану. Він також підкреслив, що 14 з куплених літаків є найбільш модерної якости типу МІҐ-29 С, які спроможні носити та запускати ядерні ракети. Ніхто з офіційних чинників не виявив ціни за котру придбано згадані літаки, що тепер знаходяться у Райт-Петтерсон летунській військовій базі в стейті Огайо.

Подвійний ювілей 33-го Відділу СУА

26-го жовтня сповнилося 45 років 33-му Відділові СУА. Свою діяльність у далекому 1952 році членки почали, обравши її головним напрямком надання харитативної допомоги потребуючим своїм братам і сестрам у різних країнах світу. В зв'язку з цим головна увага Відділу була звернена на організацію суспільної опіки: висилали пакунки до Бразилії, Арґентини, Польщі. Після 1991 року найбільша допомога надається Україні. Тільки до Херсону вислано 42 пачки з одягом, взуттям, ліками, солодощами та забавками для дітей; по можливості висилали й гроші. Крім Херсону. 33-ій Відділ надавав допомогу сиротинцям, Товариству Милосердя у Львові, Сестрам Пресвятої Родини у Гошеві, Школі Національного Відродження, інтернатам. Тільки за три останні роки матеріяльна допомога Україні у вигляді пачок та грошей становить 12,766 дол.

Цей рік є ювілейним і для Стипендійної Акції СУА — минуло 30 років з часу її заснування. Союзянки 33-го Відділу завжди з гордістю відзначають той факт, що у 1967 році його заініціювала Степанія Шевчук і саме наш Відділ був першим спонзором Колеґії св. Ольги в Бразилії. За 30 років існування Стипендійної Акції Відділ надав фінансову допомогу тридцятьом священикам, щоб вони закінчили навчання з питань теології; ще п'ятьом допомогли закінчити інші професійні студії, а десятьом — одержати середню освіту. Три наші стипендіяти завершили ліценціятами студії в Римі і тепер є викладачами в семінаріях України, а два стипендіяти збірної стипендії Відділу є священиками в Україні. На теперішній час Відділ має 9 стипендіятів, чотири з яких є з України. Завдячуючи щедрим пожертвам і даткам членок, за 30 років існування Стипендійної Акції СУА українським студентам Арґентини, Бразилії, Польщі, Риму, Юґославії та України виплачено стипендій на суму 73,400 дол. Крім того, Відділ постійно підтримує всі почини Головної Управи СУА: Фонд ім. Олени Лотоцької, Чорнобиля, журналу „Наше життя". До Українського Музею в Ню Йорку передано пожертв на суму 10,644 дол.

Підводячи підсумки діяльности Відділу за 45 років, голова Міля Русин підкреслила, що таких добрих результатів можна було осягнути тільки завдяки допомозі й щедрим даткам всієї громади Клівленду та свідомої праці членок.

Сьогодні у Відділі є 67 членок, багато з яких мають багаторічний досвід праці в СУА; кожна ставиться відповідально до виконання дорученої їй ділянки праці. Я навмисне не називаю прізвищ, адже придбання і поповнення коштів вимагають різноманітности, винахідливости, тривалої та безкорисної праці всіх. Товариські зустрічі, літературні вечори, мистецькі виставки, участь у різдвяних та інтернаціональних базарах, пікніки, збірки під церквами на Писанку дітям і багато інших заходів проводиться союзянками 32-го Відділу. Разом зі спонзорством, датками громадянства доходи з них і є джерелом надання християнської допомоги.

Відзначаючи 45-річчя Відділу та 30-річчя Стипендійної Акції СУА, Управа Відділу дякує всій громаді Клівленду за розуміння, допомогу та щедрі пожертви, а також всім членкам 33-го Відділу за творчу, віддану та безкорисливу працю.

Ніна Кулакова

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого дорогого МУЖА, БАТЬКА, БРАТА й ДІДУСЯ

бл. п.
інж.
ЮРІЯ ГОЛЮКИ

будуть відправлені Заупокійні
СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
в таких церквах:

Чесного Хреста в Асторії, Н.Й., дня 17-го листопада 1997 р. о год. 9-ій рано;
св. Юра в Ню Йорку, Н.Й.;
свв. Володимира й Ольги в Чикаґо, Ілл.;
св. Володимира в Ґлен Спей, Н.Й.;
в монастирі оо. Василіян в Ґлен Ков, Н.Й.;
св. Юра у Львові, Україна;
Успення Матері Божої в Стрию, Україна
та в церквах латинського обряду.

Про молитви за спокій душі бл. п. Юрія просять:
дружина — ЛЕСЯ
сини — ОЛЕКСАНДЕР з родиною
— АРТУР з родиною
брат — ЛЕСЬКО з родиною

Вічна йому пам'ять!

БРАТСТВО кол. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА
СТАНИЦЯ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

Ділимося сумною вісткою з побратимами й українською громадою, що 18-го жовтня 1997 р. відійшов у вічність на 78-му році життя

сл. п.
ВАСИЛЬ ГОЛОВЧАК

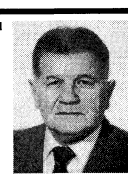
Колишній вояк 1 УД УНА, довголітній активний член Станиці Братства та української громади.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 22-го жовтня 1997 р. в церкві св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж., а відтак на кладовищі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Дружині Розалії, синові Осипові з родиною і всій родині в Україні і в діяспорі висловлюємо щирі співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого найдорожчого МУЖА

бл. п.
ВАСИЛЯ МЕЛЬНИКА

будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу 8-го листопада 1997 р. о год. 8-ій ранку

в церкві св. Миколая в Баффало, Н.Й.;
в церкві св. Миколая, Торонто, Канада;
в місті Гамілтон, Канада;
в церкві свв. Петра і Павла в селі Урмані, Україна;

Про молитви за спокій душі покійного просить
дружина — ГАНЯ МЕЛЬНИК

Невже це ...

(Закінчення зі стор. 1)

тут вперше здається виступить із групою „Яра" і таємничо усміхається, коли питаємо, як вони співпрацюють та як творить він музику до поезій у двох мовах.

— Я, бачите, перший рік тут працюю в Ню Йорку і вперше з групою „Яра" — розповідає Ю. Китастий — але хоча ви, як самі кажете, маєте застереження до бандури, повірте, що можна інакше інтерпретувати на ній і не конче лише стару українську музику. Я вмію так скласти, щоб гра була сприятлива і зрозуміла також для неукраїнського слухача, бо нераз вже мені приходилось працювати з неукраїнцями.

— Це саме і наше завдання, — продовжує думку Вірляна. Юліян зацікавлений в музичній інтерпретації, зрозумілій для кожного слухача, а ми стараємося подати інтерпретацію поезії в різних мовах, але справжньої поезії. Є різні шляхи зв'язку із душевними переживаннями — треба їх тільки найти. Ми за такими шляхами шукаємо і мушу ствердити, що нам це вдається. Найкращий доказ цих десять років на літніх курсах та ентузіязм, який ми своїми майстернями зуміли збудити. Як часто чуємо критику нашого покоління від вас, старших, мовляв не належимо до ваших організацій, не включаємося в громадське українське життя, стоїмо собі осторонь. А ми є, ми існуємо, ми стараємося в'язати дві культури, два світосприймання, дві мови. Наше „українство" існує, тільки воно дещо інакше, як дещо інакше власне є наше світосприймання. Коби так більше старшого громадянства приглядалося нашим майстерням у Гарварді, може б краще нас і наше покоління зрозуміли. Ось погляньте на ці світлини, як цікаво наші студенти інтерпретували „Попелюшку", чи поезії Воробйова чи Мар'яни Савки „У цьому місті".

В. Ткач в часі майстерні у Гарварді.

— Бачу, що ви стараєтеся усіми силами промощувати шляхи для існування того молодшого покоління, з яким працюєте і показувати українську поезію в контексті з американською та відповідно їх разом сприймати. Якщо цей виїмковий вечір, що його підготовляєте тепер на 23-го буде саме в такому напрямі, тоді я певна, що він буде вдалий.

— Десять років поезії в майстерні „Яра" у Гарварді покаже інтерпретацію поезії від Тичини до сучасних молодих українських поетів Оксани Забужко, Віктора Неборака, Людмили Таран, Оксани Сематович, Вікторії Стах — ось що підготовляємо враз з Ю. Китастим. А все з причини презентації збірки поезій в двох мовах.

А тут, погляньте, щоб мати ще один доказ, скільки зрозуміння має наша сучасна поезія в перекладах. Міжнародна збірка „Світ поезії в одному томі" (міжнародна антологія), там переклади поезій Вікторії Стах і Людмили Таран, і Оксани Забужко. Ця антологія тепер у продажу і ми дещо горді, що в ній мої та Ванди Фиппс переклади. Українська поезія таки входить у світову літературу, а це дуже важливе!

А наш вечір „Десять років" це живо покаже. Щоб тільки українська публіка зрозуміла!

„Динамо"...

(Закінчення зі стор. 1)

Наступного дня „Динамо" заявило, що негостинність обернулася проти еспанців, допомігши киянам розгромити „Барсельону" з вислідом 4:0. Два тижні тому „Динамо" перемогло цю дружину на своєму грищі з вислідом 3:0.

За словами тренера „Динамо" Валерія Лобановського, сім безвідплатних ґолів у ворота „Барсельони" впродовж двох тижнів свідчать про те, що українські чемпіони зрівнялися з найкращими дружинами Европи.

Чергова перемога переконливо закріпила за „Динамо", яке тепер має 10 точок, перше місце у групі „Сі" Ліґи европейських чемпіонів. „Барсельона", здобувши всього одну точку в чотирьох змаганнях, втратила будь-які шанси потрапити до фінальної вісімки.

Перші три ґолі забив Андрій Шевченко: на восьмій хвилині, на 31-ій і на 43-ій з одинадцятиметрового удару. Четвертого ґоля додав Сергій Ребров на 75 хвилині.

Речник „Динамо" Олексій Семенко сказав, що 4-го листопада еспанські митники й іміґраційні службовці тримали українську дружину на Барсельонському летовищі дві години. Потім динамівцям надали погане грище для тренування і вигнали з іншого з допомогою поліції. А під час гри представникам „Динамо" й іншим українським вболівальникам, серед яких був колишній Президент Леонід Кравчук, дали погані місця. У зв'язку з цим „Динамо" скерувало до УЕФА офіційний протест.

15-го листопада збірна України, яка складається переважно з гравців „Динамо", гратиме в Києві з хорватською дружиною за вхід до фінального турніру за Чашу світу. Минулого тижня в Заґребі хорвати виграли в українців з вислідом 2:0. Однак з поверненням Андрія Шевченка, який був видалений, і під вигуки 100,000 українських вболівальників хорвати почуватимуть себе, очевидно, менш певно.

Вийшла нова книжка про Великий Голод

Недавно в Україні вийшла нова книжка про Великий голод 1932-33 років. Ця книжка появилася 5,000 тиражем у видавництві Художньої Літератури „Дніпро" у Києві. Роман-трагедію „У Лабетах смерти" написав Михайло Потупейко з Вінниці. Михайло Потупейко є відомим літературознавцем і письменником, а під теперішню пору очолює „Просвіту" Вінницької области. Крім малої кількости, більшість тиражу цього видання вже розійшлася.

Товариство Української Мови в Чикаго дало частинну фінансову допомогу на розповсюдження цієї важливої книжки у східніх та південних областях України. Книжка є тепер на часі тому, що Україна приготовляється до нових виборів навесні.

У автора ще лишилася мала кількість примірників. Якби хтось із читачів бажав дістати цю книжку в ціні 10 дол. просимо замовляти у: Ukrainian Language Society, 425 Ridge Ave., Clarendon Hills, Il. 60514.

Богдан Боднарук

